

1.7.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan yksiköille

ULKOKUNTALAISTEN TERVEYDENHUOLLOSTA LASKUTTAMINEN

Voimassa	1.8.2019 – 31.7.2029
Kumoa	Ulkokuntalaisten terveydenhuollosta laskuttaminen PYSY023, 22.5.2018
Asiasanat	Talous, laskutus, ulkokunta, ulkokuntalainen, ei helsinkiläinen, terveydenhuolto

Terveydenhuollon järjestäminen

Terveydenhuoltolain (TervhL 1326/2010) mukaan kunnan on huolehdittava kunnan vastuulla olevien asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja saatavuudesta.

Kunnalla ei ole kiireettömän hoidon järjestämisvastuuta vieraskuntalaiselle (jäljempänä ulkokuntalainen) henkilölle ellei asiaankuuluvaa ilmoituskäytäntöä kiireettömän hoidon valintaoikeudesta ole noudatettu (TervhL 48§). Kiireettömän hoidon valintaoikeustilanteissa toimimista ohjaa tarkemmin PYSY045 Kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta terveydenhuollossa. Valintaoikeus ei koske kouluterveydenhuoltoa, opiskeluterveydenhuoltoa, pitkäaikaista laitoshoidoa eikä kotisairaanhoidoa.

Kiireellinen sairaanhoito on aina annettava sitä tarvitsevalle henkilölle kotikunnasta ja valintaoikeudesta riippumatta.

Laskutusoikeus	Potilaan kotikunnan vastuusta hoidon kustannusten korvaamisessa on säädetty Terveydenhuoltolain 58 §:ssä.
----------------	---

1.7.2019

Ulkokuntalaisen potilaan kotikuntaa laskutetaan kiireellisestä sairaanhoidosta, potilaalle annetusta hoitosuunnitelman mukaisesta hoidosta ja valintaoikeutta käyttäneen henkilön hoidosta.

Laskutusoikeus ei koske ulkokuntalaiselle annettua koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perushoitoa, vakuutettujen liikenne- ja työtapatuormapotilaiden hoitoa ja yksityisen sairausvakuutuksen kustantamaa hoitoa. Poikkeuksena laskutettavissa on myös kuntien välisiin erillisiin sopimuksiin pohjautuvat mahdolliset hoitokokonaisuudet tai -palvelut.

Laskutus ja hinnat

Oikein toteutuvan ulkokuntalaisen potilaan laskutuksen edellytyksenä on, että hoitoyksikössä tarkistetaan aina potilaan kotikunta VTJ:ltä. Mikäli potilastietojärjestelmässä oleva kotikuntatieto ja aluekoodi eivät vastaa VTJ:ltä tarkistettua tietoa, tulee VTJ:n tieto tallentaa potilastietojärjestelmään. Kts kohta ”Kotikuntatiedon ja aluekoodin tallentaminen asiakas- ja potilastietojärjestelmiin”.

Laskutuksessa käytetään toimialan edellisen vuoden toiminnallisen tilinpäätöksen pohjalta määriteltyjä hintoja, jotka vahvistetaan vuosittain toimialajohtajan päätöksellä (terveydenhuollon palveluhinnasto). Palveluhinnaston hinnat ovat todelliset, hoidosta aiheutuneet kustannukset, joiden laskentaperusteena käytetään omakustannushintoja, jotka sisältävät toiminnan välittömät kustannukset, hallinnon välittömät ja yleiskustannukset sekä pääomakustannukset. Hintoihin ei ole sisällytetty asiakasmaksuosuutta ja niistä on vähennetty mahdolliset muut toimintatulo-osuudet.

Ulkokuntalaiselle henkilölle annettu palvelu laskutetaan terveydenhoidon järjestelmän ulkokuntalaskutusliittymän kautta henkilön kotikunnalta nettohinnoin, ts. niihin ei ole sisällytetty asiakasmaksuosuutta eikä muita toimintatulo-osuuksia (em. palveluhinnaston mukaiset kustannukset). Potilaan itse maksettavaksi tulee mahdollinen asiakasmaksuosuus.

Terveydenhuollon palveluhinnasto ja muut korvaukset löytyvät Talouden maksut –sivuilta lintrasta:
<http://helmi.hel.fi/Sote/talous/maksut/Sivut/default.aspx>.

1.7.2019

Kotikuntatiedon ja aluekoodin tallentaminen asiakas- ja potilastietojärjestelmiin

Hoitoon tulevan potilaan kotikunta tulee aina tarkastaa (VTJ) ja korjata, jos potilastietojärjestelmässä on virheellinen tieto. Myös aluekoodi tulee tarkastaa ja tarvittaessa korjata.

Ohjeet kotikuntatiedon ja aluekoodin kirjaamiseksi Pegasokseen ja Lifecareen löytyvät intrasta.

Lifecare:

http://helmi.hel.fi/Sote/osastot/terveys_ja_paihdepalvelut/suun_terveydenhuolto/lifecare/Sivut/default.aspx

Tai linkki suoraan em. sivuilta: [Käyttöohjeet\Laskutus](#)

Pegasos:

http://helmi.hel.fi/Sote/oikopolut/Tietojarjestelmat/pegasos/pegaso_sohjeetjatiedotteet/Sivut/default.aspx

Ulkomaalaisen tai ulkomailla asuvan suomalaisen hoidon laskuttamisesta on ohjeistettu erikseen (PYSY011, Ulkomailta tulevien oikeus hoitoon, maksut ja korvaukset).

Täyden korvauksen hinta (TÄKY)

Täyden korvauksen hinta (TÄKY) on em. palveluhinnaston hinta ja mahdollinen asiakasmaksu yhteenlaskettuna.

Asiakasmaksulliset hoidot on pysyväisohjeen Terveystietojärjestelmän asiakas- ja potilasmaksut PYSY046 liitteenä. Lisäksi hinnat löytyvät internetistä:

<https://www.hel.fi/sote/fi/palvelut/maksut/potilasmaksut>

Poikkeukset laskutusoikeuteen ja -/prosessiin

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon erikoistutkimukset

Kouluterveydenhuollon asiakkaalle määrättyihin erikoistutkimuksiin liittyy laskutusoikeutta rajaava ohje (TervhL 16 §). Jos erikoistutkimukset on hankittu kouluterveydenhuollon piiriin kuuluvalla oppilaalla, joka ei ole terveyskeskusta ylläpitävän

1.7.2019

---

kunnan asukas, oppilaan kotikunnan on suoritettava erikoistutkimuksen hankkineelle terveyskeskukselle korvaus tutkimuksesta, sekä oppilaan ja tarpeellisen saattajan matkasta aiheutuneista kohtuullisista kustannuksista.

Erikoistutkimuksia ovat:

- asianomaisen alan erikoislääkärin tekemä näön tai kuulon tutkimus ja hänen määräämänsä laboratorio-, röntgen- ja muut vastaavat tutkimukset
- psykiatrin tekemä tutkimus mielenterveyden selvittämiseksi; ja
- psykologin tekemä tutkimus (mm. kouluvalmiuden arvioiminen)

Koulu- tai opiskeluterveydenhuollon yhteydessä annettavat em. erikoistutkimukset eivät ole lakisääteistä koulu- tai opiskeluterveydenhuoltoa ja kuuluvat laskutettaviin palveluihin.

Lukioiden, ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten, sekä korkeakoulujen opiskelijoille järjestetään opiskeluterveydenhuollon palvelut opiskelupaikkakunnalla asiakkaan kotikunnasta riippumatta (TervhL 17§).

Opiskelijalle annetusta koulu- tai opiskeluterveydenhuollon peruspalvelusta ei laskuteta ulkokuntaa, mutta perheenjäsenille annetuista palveluista laskutetaan. Vuoden 2014 alusta muilla perheenjäsenillä on ollut oikeus saada hoitosuunnitelman mukainen hoito asumispaikkakunnalla (TervhL 47§, 48§), mutta hoidon kustannukset laskutetaan edelleen kotikunnalta.

Liikenne- ja työtaturmapotilaiden hoito

Ulkokuntalaisen hoidosta ei laskuteta kotikuntaa silloin, kun todellisten kustannusten mukainen korvaus saadaan vakuutuslaitokselta. Liikenne- ja työtaturmapotilaiden hoidosta on ohje PYSY095 Liikennevahinko- ja työtaturmapotilaiden hoidon täyskustannusvastuu ja laskutus vakuutusyhtiöltä. Laskutus vakuutusyhtiöltä täyden korvauksen hinnalla, potilas ei maksa itse asiakasmaksuosuutta.

Yksityisen sairausvakuutuksen kustantama hoito

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen Linja 4 A
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/sote>

Puhelin
+358 9 310 5015

Faksi
+358 9 310 42504

1.7.2019

Yksityisen sairaskuutuksen kustantama hoito laskutetaan kokonaisuudessaan vakuutusyhtiöltä ns. täyden korvauksen hinnalla. Tällöin potilas ei itse maksa asiakasmaksua, vaan kaikista kustannuksista vastaa vakuutusyhtiö.

Puolustusvoimien ja vankeinhoitolaitosten hoitovastuulla olevien potilaiden hoitokustannusten laskuttaminen

Puolustusvoimilla on lakiin perustuva velvollisuus järjestää itse palveluksessa olevien henkilöiden ja henkilökuntansa terveydenhuolto. Puolustusvoimilla on sopimus HUS:n kanssa. Kii-reellisen hoidon tarpeessa olevalle potilaalle annetaan palvelut polikliinisesti tai vuodeosastohoidossa kaupungin yksiköissä, jolloin Puolustusvoimilta peritään aiheutuneet kustannukset täyden korvauksen hinnalla (palveluhinnaston hinta lisättynä mahdollisella asiakasmaksusuudella).

Vankeinhoitolaitosten huoltovastuulla ovat vapausrangaistusta suorittavat vangit ja tutkintovangit sekä pakkolaitokseen eristetyt. Vankien sairaanhoidon kustannusten korvaamisesta on annettu erillinen ohje TOIM018 Vankien terveydenhuollon kustannusten korvaaminen.

Suomen kansalaiset, joilla ei ole Suomessa kotipaikkaa ja muut ulkomailla asuvat sekä muu täyden korvauksen laskuttaminen

Ulkomailla asuvat Suomen kansalaiset eivät ole erikoisasemassa muihin ulkomailla asuviin nähden silloin, kuin heidän Suomen sairaskuutuksen piiriin kuuluminen on päätynyt.

Täyden korvauksen hintoja sovelletaan kaikkien ulkomailla asuvien, myös edellä mainittujen Suomen kansalaisten laskutuksessa. Suomea sitovasta sopimuksesta voi aiheutua poikkeuksia täyden korvauksen perimiseen.

Pakolaisten hoidosta peritään sijoituskunnalta normaali kuntalasku (kotikunta tarkastettava) ja potilas maksaa itse mahdollisen asiakasmaksusuuden.

Turvapaikanhakijoiden osalta kustannukset veloitetaan täysimääräisesti siltä vastaanottokeskukselta, jossa potilas on

1.7.2019

kirjoilla. Vastaanottokeskuksen osoite on aina tarkastettava ja kirjattava järjestelmään.

Kunnat voivat saada ulkomaalaisten hoitokustannuksista valtion korvausta (Kela), kun julkisessa terveydenhuollossa on annettu hoitoa määrätyin edellytyksin (mm. laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta 1201/2013). Kun korvausta haetaan Kelan kautta (palveluhinnaston hinta) tällöin potilaalta veloitetaan vain mahdollinen asiakasmaksuosuus.

Tarkemmat ohjeet pysyväisohjeessa PYSY011, Ulkomailta tulevien oikeus hoitoon, maksut ja korvaukset.

Kotikuntalain mukaisesti kotikuntaa vaihtaneiden ulkokuntalaskutus

Kotikuntalain mukaisesti kotikuntaa vaihtaneiden osalta sovelletaan niin ikään korvausjärjestelmää, jolloin uusi kotikunta laskuttaa sopimukseen perustuvia kustannuksia vastaavan korvauksen aiemmalta kotikunnalta perhehoidon, laitoshoidon tai asumispalvelujen sekä välittömästi liittyvien liitännäispalvelujen osalta. Perusterveydenhuollon osalta kyseeseen tulevat lähinnä em. palveluihin kiinteästi liittyvät oheispalvelut. Kotikuntalain mukaisesti kotikuntaa vaihtaneiden laskutus tapahtuu keskitetysti jälkikäteen Sosiaali- ja terveystoimialan Talouden tuki –yksiköstä. (Kotikuntalaki 201/1994)

Omahoitotarvikejakelun laskutusprosessi

Omahoitotarvikejakelusta ulkokuntalaiselle annetut tuotteet laskutetaan. Omahoitotarvikejakelun asiakasrekisteri on SAP:ssa, Pegasoksen ulkokuntalaskutusliittymä ei tue ao. yksikön laskutusta suoraan, joten se on hoidettava manuaalisesti. Ulkokuntalaisille annettujen tuotteiden tiedot (mm. nimikenumero, määrä, á hinta + 15%, sisäisen tilauksen numero) tulee kirjata laskutuspyyntölomakkeelle, joka lähetetään taloushallintopalveluihin (Talpa). Ulkokuntatieto saadaan Pegasoksesta, asiakkaalta tai väestötietojärjestelmästä (VTJ).

Laskutuspyyntölomake (Laskutuspyyntö Talpaan lomake SL 31) löytyy intran kaupungin yhteisistä lomakkeista nimellä Laskutuspyyntö:

1.7.2019

Lomakkeet > Kaupungin yhteiset lomakkeet > Laskutuspyyntö
<http://helmi.hel.fi/Sivut/Lomakkeetjaasiointi.aspx>

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden laskutusprosessi

Apuvälineet laskutetaan ulkokunnalta siten, että vain pysyväan tarpeeseen menevistä apuvälineistä peritään maksu. Tällaisia apuvälineitä voivat olla esim. rollaattorit, pyörätuolit, wc-korottajat, suihkutuolit, korottajat, nousutuet ja henkilönostolaitteet. Pegasoksen ulkokuntalaskutusliittymä ei tue ao. yksikön laskutusta suoraan, joten se on hoidettava manuaalisesti. Luovutetun apuvälineen tiedot (mm. nimike, määrä, á hinta, sisäisen tilauksen numero) ja niihin liittyvän apuvälinepalvelun hinta (sisäinen hinta) kirjataan em. laskutuspyyntö -lomakkeelle, joka lähetetään taloushallintopalveluihin (Talpa). Ulkokuntatieto saadaan Pegasoksesta, asiakkaalta tai väestötietojärjestelmästä (VTJ).

Lisätiedot

lakimies Harri Lehtonen puh. 310 42668 harri.j.lehtonen@hel.fi
suunnittelija Katariina Ilves puh. 310 62404 katariina.ilves@hel.fi
laskutusasioissa Taloushallintopalvelun (Talpa) asiakaspalvelu
puh. 09 310 25300 talpa.asiakaspalvelu@hel.fi

Leena Turpeinen
vs. toimialajohtaja

Tiina Mäki
hallintojohtaja